

ผลของโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูน เป็นสื่อต่อทักษะชีวิตในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผาณิตา ปานเงิน* พย.ม. (การพยาบาลเด็ก), ชันธุดี คงศักดิ์ตระกูล** Ph.D. (Nursing),

รุจา ภูไพบูลย์*** D.N.S. (Family Health Care Nursing)

* พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** Corresponding author, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล E-mail: chuanruedee.kon@mahidol.ac.th.

*** ศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract: The Effects of Life Skill Program using Cartoon Books on Life Skills among the Third Grade Students

Phanita Panngean* M.N.S. (Pediatric Nursing), Chuanrudee Kongsaktrakul** Ph.D.(Nursing),

Rutja Phuphaibul*** D.N.S. (Family Health Care Nursing)

*Master of Nursing Science (Pediatric Nursing), Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University.

** Corresponding author, Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, E-mail: chuanruedee.kon@mahidol.ac.th.

*** Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University.

Background

Objective: This quasi-experimental study aimed to investigate the effects of life skill program using cartoon books on life skills among the third grade students comparison experimental groups between control groups

Materials and Methods: The study were a elementary school in Bangkok. 65 students who were placed in experimental groups which were given a life skill program using cartoon books. 72 students were placed in control groups which were given the usual instruction. Research instruments included a demographic data questionnaire, the life skills scale questionnaire for elementary school students life skills development cartoon books, and the life skills program having ten life skills Data were analyzed by descriptive statistics, Chi-square test and t-test.

Results: After the life skills program using cartoon books revealed that the score of life skills of the experimental group was higher than before the program at a significance level .05 and the score of life skills were higher than the control group at a significance level of .05.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อเปรียบเทียบกับทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตร่วมกับการสอนตามปกติ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ วิธีการศึกษา ทำการศึกษาในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 65 คน จะได้รับโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อ และกลุ่มควบคุม 72 คน จะได้รับการสอนตามปกติ เครื่องมือ

ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา หนังสือการ์ตูนชุดทักษะชีวิต และโปรแกรมการสอนทักษะชีวิต 10 ทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติไคสแควร์ และสถิติที่ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อมีทักษะชีวิตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และมีทักษะชีวิตสูงกว่าในกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อมีทักษะชีวิตสูงขึ้นและดีกว่าไม่ได้รับโปรแกรม ดังนั้นจึงควรมีการสอดแทรกโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัว จัดการกับสถานการณ์ต่างๆ และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร รวมทั้งการรับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ทำให้วิถีชีวิตของเด็กเปลี่ยนแปลงไปและมักพบปัญหาต่างๆเกิดขึ้นตามมา เช่น ปัญหาการบริโภคสื่อ ปัญหาขาดวินัย ปัญหายุติธรรมก้าวร้าว และปัญหาด้านจริยธรรม วัฒนธรรม เป็นต้น¹ ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับเด็ก เหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขตั้งแต่ในวัยเด็กก่อนที่จะเข้าสู่วัยรุ่น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ปัญหาดังกล่าวสามารถป้องกันและแก้ไขได้หลากหลายวิธีวิธีที่องค์การอนามัยโลก.(1997)² กรมสุขภาพจิต.(2544)³ และกระทรวงศึกษาธิการ (2551)⁴ เสนอแนะคือ การสร้างเสริมทักษะชีวิต ซึ่งเป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัว มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้องการ และสิ่งท้าทายในชีวิตได้อย่างเหมาะสม การที่เด็กมีทักษะชีวิตจะช่วยให้เด็กสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และปรับตัวให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้²

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย โดย รุจา ภูไพบูลย์ และคณะ(2553)⁵ ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทย ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย พ่อแม่ของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 ครู นักวิชาการศึกษา พยาบาลเด็ก พยาบาลอนามัย โรงเรียน และกุมารแพทย์ ได้ข้อสรุปว่าทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นและต้องส่งเสริมมี 10 ทักษะ ประกอบด้วย ทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการบริโภคสื่อ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะความซื่อสัตย์ ทักษะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทักษะความพอเพียง ทักษะความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม จึงได้มีการจัดทำโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตและสื่อการสอน

เป็นหนังสือการ์ตูนทั้งหมด 11 เล่ม⁶ และได้้นำโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อไปใช้ในนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อ มีทักษะชีวิตดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁶

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำโปรแกรมการสอนทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนเป็นสื่อของ รุจา ภูไพบูลย์ และคณะ(2553) มาประยุกต์ใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากการที่จะสอนทักษะชีวิตให้แก่เด็กนั้น ควรเริ่มสอนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อปลูกฝังทักษะชีวิตตั้งแต่อายุน้อยก่อน ที่จะเกิดรูปแบบพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ประกอบกับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นเด็กที่เริ่มอ่านเขียนได้คล่อง สามารถอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้เป็นสื่อได้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมได้ เนื่องจากสามารถคิดและวิเคราะห์ผลตามความเป็นจริง^{7,8} และยังไม่เคยมีการนำ โปรแกรมนี้ไปสอนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาก่อน ผลของการศึกษาค้นครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กวัยเรียนและช่วยป้องกันปัญหาพฤติกรรมต่างๆต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการสอนทักษะชีวิต ร่วมกับการสอนตามปกติ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ก่อนการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการสอนทักษะชีวิตร่วมกับการสอนตามปกติ ก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษา